

Nr 479.

Av herr **Westman m. fl.**, om påskyndat avskrivande av prästerskapets till statsverket indragna tionde.

Enligt lag av den 9 december 1910 skulle prästerskapet tillkommande tionde och andra avgifter av fast egendom indragas till statsverket för att därefter avskrivas. Indragningen skedde pastoratsvis så snart löneregleringen enligt 1910 års lagstiftning började löpa. Avskrivningen var fördelad på tjugu ecklesiastikår, räknade från den nya löneregleringsperiodens början. Under de första tio åren uttogos 60 %, under därpå följande fem år 40 % och under de sista fem åren 20 %. Återstoden eftergives.

Frågan om en hastigare avskrivning av ifrågavarande fastighetsskatt har vid många tillfällen förevarit i riksdagen eller bragts på tal i samband med kommittéutredningar. Vederbörande särskilda utskott vid 1909 och 1910 års riksdagar uttalade sig till förmån för ett förkortande av avskrivningsperioden »i en måhända nära liggande framtid», i förhoppning att detta icke skulle möta större svårigheter ur finansiell synpunkt.

1927 års prästlöneregleringssakkunniga förordade i sitt betänkande en fullständig avskrivning fr. o. m. år 1935, vilket för statsverket skulle betyda en inkomstminskning av tillhoppa cirka fem miljoner kr., fördelade på nio år.

Även 1931 års prästlöneregleringssakkunniga funno det synnerligen önskvärt att tiondeavgifterna snarast möjligt kunde bringas att upphöra.

I 1932 års proposition med förslag till ecklesiastik boställsordning m. m. yttrade departementschefen, att han funne önskemålet om påskyndat avskrivande av tionden naturligt och förtjänt av allt tillmötesgående, som kunde komma det till del.

Sammansatta andra lag- och jordbruksutskottet vid 1932 års riksdag yttrade följande i denna fråga:

»Samtidigt som indragningen av prästtionden äger rum i ett pastorat inträder därstädes skyldighet att erlägga församlingsavgifter till prästerskapets avlöning enligt 1910 års prästlöneregleringslag. Under de tjugu år avskrivningen fortgår äro fastighetsägarna i pastoratet alltså skyldiga att betala såväl tionde som församlingsavgifter, Denna dubbla börda är betungande för fastighetsägarna, och önskvärt vore, att den kunde lättas. Även om utskottet icke förbiser, att en avskrivning före den ursprungligen avsedda tiden skulle medföra en icke obetydlig inkomstminskning för statsverket, anser utskottet dock, att frågan bör upptagas till behandling, så fort omständigheterna medgiva det. Utskottet föreslår därför, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag i ämnet.»

1932 års riksdag anhöll i sin skrivelse nr 361, bl. a., att Kungl. Maj:t måtte,

så snart förhållandena det medgiva, till riksdagen framlägga förslag om påskyndat avskrivande av tionden.

Kammarkollegiet och statskontoret hava i utlåtande den 21 mars 1934 i anledning av riksdagens berörda hemställan meddelat att ungefärligen följande belopp beräknas inflyta å denna inkomsttitel, nämligen:

Under budgetåret	1935/1936	1,241,600	kronor
»	»	1936/1937	1,048,300 »
»	»	1937/1938	844,300 »
»	»	1938/1939	654,700 »
»	»	1939/1940	499,800 »
»	»	1940/1941	353,500 »
»	»	1941/1942	225,800 »
»	»	1942/1943	139,600 »
»	»	1943/1944	82,400 »

Vidare yttrade ämbetsverken, att de ansåge att avskrivningen icke borde vidtagas, förrän det statsfinansiella läget vore sådant, att budgeten kunde bära förlusten av ifrågavarande inkomst i sin helhet.

I en motion till 1935 års riksdag (II nr 43) yrkade herr Olsson i Ramsta m. fl. att tionden skulle i sin helhet avskrivas fr. o. m. år 1936 och yttrade till stöd härför bl. a.

Man måste anse det vara ganska irrationellt att bibehålla prästtionden, en skatteform som väl får anses föråldrad eftersom den delvis kan härledas från tidig medeltid. Skatten belastar företrädesvis jordbrukets fastigheter, som dessutom ha att med övriga beskattningsföremål repartisera vid täckandet av pastoratens utgifter för prästlöneväsendet. Dessa utgifter kännas under nuvarande nödtid för jordbruket särskilt tyngande. — Från och med år 1936 kan det märkliga förhållandet påvisas, att fastighetsägarna i ett stort antal pastorat äro helt befriade från tiondeavgifter, under det att deras gelikar i övriga delar av riket ännu i många år måste gälda sin tiondepenning. Från denna synpunkt förefaller det synnerligen önskvärt, att tionden kunde helt avskrivas från och med början av år 1936. — Till stöd för kravet på en snabbare avskrivning av tionden kan slutligen åberopas, att arbetet med dess debitering är besvärligt och ofta icke står i rimlig proportion till de inflytande skattebeloppen.

Första lagutskottet vid 1935 års riksdag erinrade om 1932 års riksdagskrivelse men fann sig icke kunna tillstyrka den i motionen föreslagna tidigare avskrivningen. Utskottet anförde därvid, att anledningen varför förslag i enlighet med riksdagens skrivelse icke skett uppenbarligen vore, att det statsfinansiella läget icke ansetts medgiva, att staten avstode från förevärande inkomst.

Som framgår av förestående redogörelse, så har under de senare åren, så snart denna fråga behandlats, regeln varit, att alla ansett ifrågavarande föråldrade skatteform bära avskrivas, men att statsfinansiella skäl städse åberopats som hinder. Det förefaller som om dylika skäl icke rimligen vidare kunde anföras mot den så ofta föreslagna åtgärden. Ursprunget till denna skatt kan som nämnt tämligen direkt härledas från tidig medeltid, varför den väl

nu borde vara färdig för avlösning. I en hel del pastorat har den redan helt upphört, och det förefaller därför dess mera orättvist, att den fortfarande skall utgå i de övriga. Man måste beakta att dessa pastorat samtidigt hava att utgöra församlingsavgifter till prästerskapets avlöning i vanlig ordning. Fortfarande råder nödtid för jordbruket, som måste stödjas av staten genom olika åtgärder. Det synes då vara dubbelt irrationellt att samtidigt bibehålla en skatt, som väsentligen belastar jordbrukets fastigheter.

Om man tänker sig en avskrivning fr. o. m. budgetåret 1937/1938, så skulle detta betyda en inkomstminskning för statsverket på sammanlagt omkring 2,800,000 kronor, fördelat på sju år. Detta motsvarar blott 400,000 kronor om året och det s. k. nuvärdet av inkomsten är givetvis ännu lägre, om man kapitaliserar inkomstbeloppen efter vanlig räntefot.

Med stöd av det anförda få vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att tionde och andra fastighetsavgifter, som indragits till statsverket enligt lagen den 9 december 1910 om indragning till statsverket och avskrivning av prästerskapets tionde samt om ersättning därför, skola avskrivas i den ordning, att vad som därav icke den 30 april 1937 förfallit till betalning skall omedelbart avskrivas.

Stockholm den 21 januari 1936.

<i>C. G. Olsson</i> i Närlinge.	<i>Gust. E. Andersson</i> i Södergård.	<i>K. A. Westman,</i> Brobygård.
<i>Wilhelm Beck.</i>	<i>Emil Bengtsson.</i>	<i>Harald Andersson</i> i Dunker.
<i>Ivar Pettersson,</i> Rosta.	<i>Anders Pettersson</i> i Dahl.	<i>Osc. Werner,</i> Höjen.
<i>Victor J. Mattsson.</i>	<i>Otto Niklasson.</i>	<i>Albin Eriksson,</i> Toftered.
		<i>Axel Hansson</i> i Rubbestad.